

man med store omkostninger rekvirere en arbejdsformand fra Sverige. Ved en fabrik, som iaar blev sat igang, fik man størsteparten af torven mere og mindre ødelagt som følge af, at arbejdsformanden ikke forstod at passe torven under den stærke tørkesommer. Herved sprak en hel del af torven istykker og blev derved mindre tjenlig til det øiemed, hvortil den skulde bruges.

Den bekjendte autoritet paa torvindustriens omraade, *ritmester Rahbek*, sekretær i *den danske moseindustriforening*, skriver i foreningens »meddelelser« blandt andet følgende om torvskolen og dens betydning:

» . . . Ingen virksomhed kan drives til fuldkommenhed, uden at udøveren er i besiddelse af den fornødne fagkundskab, og dette gjælder torvindustri i aldeles samme grad, som al anden virksomhed. Men uheldigvis staa det her tillands (i Danmark) saa tarvelig til med myrkundskaben, at der neppe findes mere end et par mænd, som kan siges at staa paa høide i saa henseende. De, der driver landets allerfleste torvfabriker, savner da ogsaa i bedrøvelig grad grundig kjendskab til deres bestilling, og det er f. eks. slet ikke sjældent, at folk, der aldrig har givet sig af med torvindustri, overtager ledelsen af en torvfabrik. Følgen heraf er, at der jaskes og ødes meget, til skade for saavel tilvirker som forbruger og derigjennem for selve myrsagen. . . .«

Om torvskolens betydning for vore forholde henvises forøvrig til myrselskabets »meddelelser« no. 3, pag. 82.

STATISTIK

OVER

VORT LANDS BRÆNDTORV- OG TORVSTRØFABRIKATION.

EN SAMLET OVERSIGT over vort lands brændtorv- og torvstrøfabrikation vil være af stor betydning som en maalestok for myrsagens udvikling i industriel henseende frem igjennem tiderne. Desuden vil de oplysninger, som derved fremkommer, tjene til at belyse mange forhold ved torvfabrikationen, m. a. o. det ene anlæg vil lære af det andet og den ene landsdel vil lære af den anden, især m. h. t. hvorledes man paa det ene eller andet sted har indrettet sig, hvorledes forskjellige lokale vanskeligheder overvindes, hvad arbejderne kan præstere osv.

Myrselskabet har i den anledning omsendt et spørgeskema til brændtorvanlæg og torvstrøanlæg i forskjellige dele af landet med anmodning om, at disse velvillig vil besvare nogle opstillede spørgsmaal i saa stor udstrækning, som det lader sig gjøre.

I hvorvel mange af spørgsmaalene er af mindre betydning for den statistik, som søges tilveiebragt, har disse alligevel adskillig teknisk interesse for fremtidig brug, hvorfor det vil være ønskelig, at flest mulig besvares.

Af den største betydning er det at erholde opgaver over den samlede arbejdsstyrke, antal arbejdsdage, produktionens størrelse og omtrentlige værdi.

De fleste af vore mange torvstrøsamslag er som bekendt anlagt efter initiativ af statens og amternes landbrugsfunktionærer. Antallet af og oplysninger vedrørende disse anlæg vil for sammenlignings skyld blive ordnet amtvis. Dette vil forhaabentlig foraarsage en konkurrence amterne imellem om, hvem der i fremtiden skal kunne opvise det største antal torvstrøsamslag.

Naar den samlede oversigt er udarbejdet, vil den blive offentliggjort i myrselskabets »meddelelser«.

Yderligere eksemplarer af spørgeskemaerne kan erholdes ved henvendelse til sekretæren.

UDDRAG AF INDBERETNING

FRA

LANDBUGSINGENIØR G. ARENTZ

OM EN I 1903 FORETAGET STIPENDIEREISE FOR AT
STUDERE MYR- OG TORVDRIFT I SVERIGE,
DANMARK OG TYSKLAND.

Almindelige betingelser og forberedelser for tilvirkning af brændtorv.

DET første hensyn gjælder naturligvis myren. Dennes lag er gjerne ulige dekomponerede og af ulige askeindhold. Medens de dybeste lag er forurenset med stærke mineralske indblandinger, bestaar de øverste ofte af mer eller mindre raa mose. Driften maa derfor hovedsagelig baseres paa mellemliggende lag, og tykkelsen af det skikt, som ansees skikket for afvirkning, bør i almindelighed ikke være stort under 2 m. Tyndere lag vil medføre tidsspilde ved hyppige flytninger af maskiner og anordninger.

Torvens brændeværdi kan foreløbig bedømmes efter arten af de vekster, hvoraf den er dannet, dens udseende og indtryk paa følelsen. Startorv indeholder til eksempel oftest for mange askebestanddele og vil i vel formuldnet tilstand efter tørkning let falde i stykker. En indblan-